

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Hysbysiad o Benderfyniad – Cyfarfod Hybrid, 17 Chwefror, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: G. Chapman (Cadeirydd ac Aelod Lleyg); N. Ireland (Is-Gadeirydd ac Aelod Lleyg); Cynghorwyr P. Drake, E. Goodjohn, M.J. Hooper, J.M. Norman, J. Protheroe a N.J. Wood a M. Evans (Aelod Lleyg).

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr H.C. Hamilton, W.A. Hennessy, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

EITEM AGENDA 1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr J. Protheroe a N.J. Wood; a M. Evans (Aelod Lleyg).

EITEM AGENDA 2. COFNODION –

PENDERFYNWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a ailgynnullwyd a gynhaliwyd ar 6 Ionawr, 2025 fel cofnod cywir.

EITEM AGENDA 3. DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cadeirydd, G. Chapman, fuddiant personol mewn perthynas ag Eitem Agenda Rhif 5 – Asesiad Perfformiad Panel Cyngor Bro Morgannwg. Natur y buddiant oedd bod gan y Cadeirydd berthynas waith flaenorol gydag un o aelodau'r Panel ond nid oedd y buddiant yn un oedd yn rhagfarnu felly arhosodd y Cadeirydd yn y cyfarfod i ystyried yr adroddiad.

EITEM AGENDA 4. CYFLWYNIAD: BARGEN DDINESIG RHANBARTH CAERDYDD – CYFRIFON 2023/24 –

PENDERFYNWYD –

- (1) Nodi cynnwys y cyflwyniad.
- (2) Diolch i Swyddog Adran 151 Bargaen Ddinesig Rhanbarth Caerdydd am ddod.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Ystyried cynnwys y cyflwyniad a thrafodaethau yn y cyfarfod.

EITEM AGENDA 5. ASESIAD PERFFORMIAD PANEL CYNGOR BRO MORGANNWG (CYF) –

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi cynnwys yr adroddiad a'r atodiadau.

(2) BOD sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael eu cyfeirio at y Cabinet iddynt gael eu hystyried. Mae crynodeb o'r sylwadau allweddol fel a ganlyn:

- Roedd canfyddiadau'r asesiad yn dangos gwerthoedd y sefydliad, ac felly dylid trosglwyddo diolch i'r staff a'r Aelodau Etholedig.
- Roedd yn bwysig cydnabod bod lefel yr adnoddau a chapasiti llywodraeth leol ledled Cymru wedi cael eu lleihau ar ôl 15 mlynedd o lynder. Roedd y ffordd yr oedd yr agenda newid yn cael ei nodi i'r cyhoedd hefyd yn bwysig. Croesawyd y symud i ddull sir gyfan yn hytrach na chanolbwyntio ar y Cyngor fel sefydliad ac roedd yn bwysig sicrhau bod y cyhoedd yn ymwybodol o flaenoriaethau allweddol y Cyngor a'r newidiadau i wasanaethau, yn enwedig yng nghyd-destun llai o adnoddau.
- Roedd angen i'r Cyngor wella cyfathrebu â'r cyhoedd, yn enwedig mewn perthynas â'r gofyniad i'r Cyngor gyflawni cyllideb gytbwys. Dylai ymgysylltu â chymunedau ddigwydd yn gyntaf i gael gwybod beth oedd eu hanghenion, a dylid dilyn hynny gydag ymgynghoriad ar gynigion penodol a chynlluniau'r Cyngor.
- Roedd gweithio mewn cydweithrediad â phartneriaid a rhanddeiliaid yn hynod bwysig.
- Roedd yn bwysig i'r Cyngor ystyried canfyddiadau adroddiad Archwilio Cymru ynghylch cynaliadwyedd ariannol cyrff cyhoeddus yng Nghymru gan gyfeirio at yr anawsterau yr oedd Cynghorau yn eu hwynebu o ran cynllunio ariannol tymor canolig a hirdymor.
- Roedd angen gwella'r swyddogaeth Craffu ond elfen allweddol o hynny oedd sicrhau bod aelodau'r Pwyllgor yn cymryd mwy o ran mewn cyfarfodydd ac yn gofyn cwestiynau priodol.
- O ran Trosglwyddo Asedau Cymunedol a gwaith cymunedol ehangach, roedd yn bwysig sicrhau nad oedd rhai grwpiau agored i niwed yn cael eu heithrio o'r gallu i ddod yn wirfoddolwyr a chymryd rhan mewn prosiectau.
- Roedd yr asesiad yn gyfle i newid y swyddogaeth Craffu a'r ffordd y perfformiodd y Cyngor trwy ei Gynllun Corfforaethol newydd. Fodd bynnag, dylid cydnabod bod angen adeiladu capasiti o fewn y Cyngor i gyflawni ei amcanion.

- Roedd angen mwy o gapasiti ar y Cyngor hefyd er mwyn gwella ymgysylltiad y cyhoedd er mwyn sicrhau cyrhaeddiad digonol o fewn cymunedau.
- Roedd angen i'r Cyngor fod yn fwy beiddgar o ran penderfyniadau ynghylch gwasanaethau, yn enwedig yng nghyd-destun galw cynyddol mewn rhai gwasanaethau. Efallai y bydd angen i'r Cyngor roi'r gorau i ddarparu gwasanaethau anstatudol a oedd hefyd yn gofyn am sgwrs onest gyda'r cyhoedd ynghylch pam roedd y Cyngor wedi dewis rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaeth. Roedd hynny'n gofyn am newid diwylliant.
- Yn ymateb y Cyngor i'r Asesiad Perfformiad Panel, nid oedd unrhyw sôn yn benodol am bobl ifanc ac felly roedd lle i edrych ar sut roedd pobl ifanc yn ymgysylltu a sut roedd eu lleisiau yn cael eu clywed.
- Dylid hefyd ystyried y meysydd gweithio mewn partneriaeth nad ydynt efallai yn ychwanegu gwerth gwirioneddol ac sy'n cynrychioli treth ar adnoddau.
- O ran arbedion a phwysau cyllidebol, roedd lle i sgysiau gydag lechyd gael eu cynnal am y cyfraniad a wnaeth gwasanaethau sy'n cael eu rhedeg gan y Cyngor fel Gofal Cymdeithasol a Hamdden i gefnogi gwasanaethau ieuchyd.
- Dylid cryfhau'r Cod Ymddygiad Aelodau.
- Roedd angen ystyried y broses o wneud penderfyniadau a chynllun dirprwyo'r Cyngor.
- Dylid ymgorffori cynigion ar gyfer camau gweithredu'r Cyngor mewn ymateb i'r Asesiad Perfformiad Panel yn Nhraciwr yr Adroddiad Rheoleiddiol a'u hadrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Er mwyn i'r Cabinet fod yn ymwybodol o sylwadau'r Pwyllgor.

EITEM AGENDA 6. ARCHWILIO CYMRU: CYNALIADWYEDD ARIANNOL LLYWODRAETH LEOL, RHAGFYR 2024 (CYF) –

PENDERFYNWYD –

- (1) Nodi canfyddiadau adroddiad Archwilio Cymru ar Gynaliadwyedd Ariannol Llywodraeth Leol, Rhagfyr 2024.
- (2) Bod yr adroddiad a sylwadau'r Pwyllgor Archwilio Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau yn cael eu cyfeirio at y Cabinet i'w hystyried.
- (3) BOD, yn ogystal â sylwadau'r Pwyllgor Craffu Adnoddau a Pherfformiad Corfforaethol, sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio hefyd yn cael eu cyfeirio at y Cabinet. Roedd sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ymwneud â'r canlynol:

- Roedd rôl Llywodraeth ganolog i sicrhau bod Awdurdodau Lleol yn cael digon o adnoddau;
- Nodwyd, o ran cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio, fod gan rai Awdurdodau Lleol yng Nghymru ychydig iawn o gronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio ar gael tra bod gan rai Cyngorau gronfeydd wrth gefn dros £200m. Felly, roedd cyfle i Lywodraeth Cymru ystyried lefel y cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio o fewn Cyngorau fel rhan o broses setlo'r gyllideb.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2&3) Er mwyn i'r Cabinet fod yn ymwybodol o sylwadau'r ddau Bwyllgor.

EITEM AGENDA 7. STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A BUDDSODDI 2025/26 A DIWEDDARIAD AR GYFER 2024/25 (CAC) –

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi Adroddiad Interim Rheoli'r Trysorlys am y cyfnod 1af Ebrill i 31ain Rhagfyr, 2024.

(2) Nodi'r polisi diwygiedig ar gyfer gwneud lleiafswm darpariaeth refeniw o 2024/25 ymlaen.

(3) Y dylid nodi'r datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys a nodir yn Atodiad 3 i'r adroddiad, a'i gyfeirio at y Cabinet i'w gymeradwyo.

(4) BOD y Strategaeth Fuddsoddi a Rheoli Trysorlys arfaethedig ar gyfer 2025/26 gan gynnwys y penderfyniadau penodol canlynol (wedi'u nodi yn Atodiad 2 yr adroddiad) yn cael eu nodi a'u cyfeirio at y Cabinet am gymeradwyaeth:

- * Nodi'r Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys wedi'i nodi yn Atodiad 2 yr adroddiad;
- * Cymeradwyo'r Dangosyddion Materion Ariannol wedi'u nodi yn Atodiadau 1 a 2 yr adroddiad;
- * Pennu'r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol ar £261.462m ar gyfer 2024/25, £282.62m ar gyfer 2025/26, £317.495m ar gyfer 2026/27 a £367.171m ar gyfer 2027/28;
- * Pennu'r Ffin Weithredol ar gyfer Dyled Allanol ar £245.238m ar gyfer 2024/25, £266.332m ar gyfer 2025/26, £300.094m ar gyfer 2026/27 a £349.825m ar gyfer 2027/28;
- * Rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Swyddog Adran 151 o fewn cyfanswm y Terfyn Awdurdodedig a'r Ffin Weithredol fel yr amcangyfrifwyd ar gyfer blynyddoedd unigol i sicrhau symudiad rhwng y terfynau y cytunwyd arnynt ar wahân ar gyfer benthyca a rhwymedigaethau hirdymor eraill;

- * Pennu'r terfyn uchaf o £0m ar gyfer 2024/25, £10m ar gyfer 2025/26, £10m ar gyfer 2026/27 a £10m ar gyfer 2027/28 ar gyfer cyfanswm y prif symiau a fuddsoddwyd am dros 364 diwrnod
- * Pennu swm y benthyca rhagamcanol sy'n aeddfedu ar gyfradd sefydlog ym mhob cyfnod yn ganran o gyfanswm y benthyca rhagamcanol sy'n gyfradd sefydlog ar gyfer 2024/25, fel a ganlyn:

Tabl 1 - Terfynau uchaf ac isaf ar gyfer benthyca cyfradd sefydlog 2025/26

	Terfyn Uchaf	Terfyn Isaf
Dan 12 mis	20%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	40%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	40%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	40%	0%
10 mlynedd a mwy	100%	0%

Bydd unrhyw doriadau i'r Dangosyddion Materion Ariannol yn cael eu hadrodd i gyfarfod nesaf y Cabinet, ac eithrio'r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol a fyddai angen cymeradwyaeth y Cyngor Llawn ymlaen llaw.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(3&4) Sicrhau bod Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a Buddsoddi Blynyddol yn cael ei pharatoi fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

EITEM AGENDA 8. CH3 CYNNYDD YN ERBYN ARGYMHELLION RHEOLEIDDIO ALLANOL A CHYNIGION AR GYFER GWELLA (CAC) –

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi'r cynnydd hyd yma o ran mynd i'r afael ag argymhellion presennol a chynigion gwella a wnaed gan reoleiddwyr allanol y Cyngor.

(2) Bod y Cabinet yn cael gwybod am argymhelliad y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i gymeradwyo dileu camau gweithredu a gwblhawyd o Draciwr Mewnwelediad y Bwrdd Mewnwelediad Strategol (BMS).

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Sicrhau bod Taciwr Mewnwelediad BMS y Cyngor yn adlewyrchu'r sefyllfa ddiweddaraf o ran argymhellion rheoleiddio'r Cyngor.

EITEM AGENDA 9. CYNNYDD YN ERBYN Y CYNLLUN SEILIEDIG AR RISG ARCHWILIO MEWNOL (PGAMR) –

PENDERFYNWYD – Nodi cynnwys yr adroddiad a'r cynnydd a wnaed yn erbyn Cynllun Seiliedig ar Risg Archwilio Mewnol 2024/25.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

EITEM AGENDA 10. MONITRO ARGYMHELLION (PGAMR) –

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi'r datganiad sefyllfa ar argymhellion Archwilio Mewnol a wnaed, a weithredwyd ac sy'n weddill ar 31 Rhagfyr, 2024.

(2) Diolch i'r Pennaeth Adnoddau Dynol a Datblygiad Sefydliadol am ei adroddiad diweddar.

(3) BOD y Rheolwr Gweithredol – Strategaeth ac Adnoddau yn mynychu cyfarfod nesaf y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio mewn perthynas â'r archwiliad dilynol ar gyfer cydymffurfriad adeilad Ysgol y Deri a St. Cyres.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-3) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

EITEM AGENDA 11. RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL (PGAMR) –

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi'r Rhaglen Gwaith Cychwynnol ddrafft ar gyfer 2024/25 a'r amserlen ddrafft ar gyfer 2025/26.

(2) Cymeradwyo'r rhestr o eitemau ar gyfer y cyfarfod nesaf ar 24ain Mawrth, 2025 yn amodol ar ddileu cyflwyniad ar y Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang newydd (i'w cyflwyno i'r Aelodau cyn y cyfarfod nesaf), a nodi bod y Rheolwr Gweithredol – Strategaeth ac Adnoddau i fod yn bresennol i adrodd ar gynnydd gwaith dilynol cydymffurfriad adeilad Ysgol y Deri a St. Cyres.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.